

*Parasolki, parasolki dla dorosłych i dla dzieci!
Parasolki, parasolki – kropla przez nie nie przeleci!
Parasolki, parasolki, parasolki bardzo tanie!
Parasolki, parasolki, proszę brać, panowie, panie!*

- to słowa popularnej piosenki z lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku, śpiewanej przez zespół wokalny Filipinki oraz Marię Koterbską; to refren piosenki, którą wiosną i latem chętnie nucimy, bo ciepły, wiosenny i letni deszcz nikogo nie odstrasza, a kolorowe parasolki cieszą oko.

Znaczenie i etymologia wyrazu „parasol”

Parasol to, jak wszyscy wiedzą, przedmiot chroniący przed deszczem, słońcem lub śniegiem. Składa się z dwóch części: rączki oraz usztywnionego kawałka materiału, najczęściej o kształcie foremnego wielokąta. Obecnie *parasole* zwykle wykonywane są z tkaniny rozpiętej na składanych drutach, przymocowanych do laski, kija lub pręta metalowego.

Parasolka to kolorowy i ozdobny parasol damski.

Pierwsze *parasole* były używane w starożytnym Egipcie około czterech tysięcy lat temu. W Chinach około 400 r. n.e. *parasole* wykonywane były z natłuszczonego papieru. W Europie *parasol* został spopularyzowany przez Greków.

W XVII wieku Anglicy już opisywali chińskie *parasole*, zaliczając je do towarów luksusowych.

Na początku XVIII wieku rozpoczęto produkcję chińskich parasoli we Francji i Anglii.

300 lat temu, 4 maja 1715 roku, wymyślono we Francji składany parasol, a w 1752 roku angielski pułkownik, przebywając w Paryżu, opisał ulicę pełną przechodniów używających parasoli do ochrony zarówno przed słońcem, jak i deszczem, i zastanawiał się, dlaczego zwyczaj ten nie jest równie popularny w Anglii. Do końca XVIII wieku *parasole* noszono „odwrotnie”, to znaczy stojąc opierano się o czubek, a nie o rączkę parasola.

Polski rzeczownik *parasol* wywodzi się od włoskiego wyrazu *parasole* - znaczącego ‘słońcochron’, a dosłownie ‘ochrona przeciw słońcu’ (od: wł. *para* - ‘przeciw’ i *sole* - ‘słońce’), natomiast przedmiot chroniący od deszczu to po włosku *parapioggia* [wym. *parapiodździa*], od: *para* - ‘przeciw’ i *pioggia* - ‘deszcz’).

Nasi przodkowie pod koniec XVIII wieku i w początkach wieku XIX *parasolem* nazywali wyłącznie przedmiot chroniący przed słońcem.

Tajemniczy *parasoluj*

Ośłona od deszczu miała inną nazwę. Jak pisze dr Maciej Malinowski z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, osłonę od deszczu nazywano - *parasoluj*. Słowo to pochodziło z języka francuskiego - *parapluie* [wym. *paraplui*], bo w języku francuskim *pluie* to 'deszcz'. Gdyby do dziś ten wyraz był przez Polaków używany, mówilibyśmy np. *On zmoknie, bo nie wziął parasoluja*.

Ów leksem znajdował się jeszcze w „Słowniku języka polskiego” Jana Karłowicza, Adama Kryńskiego i Władysława Niedźwiedzkiego (Warszawa, 1908 r.).

Ostatecznie w Polsce nazwa *parasoluj* się nie przyjęła i współcześnie przedmiot, który chroni zarówno od słońca, jak i od deszczu, nazywamy jednakowo - *parasolem*. Jednak Francuzi do dzisiaj stosują *parasol* jako 'przyrząd przeciwsłoneczny' i *parapluie* jako 'przyrząd przeciwdeszczowy'.

Przed urlopem

Wprawdzie rzeczownik *parasoluj* nie został zaakceptowany przez naszych przodków, ale za to mamy wiele *parasoli* do wyboru: damskie, męskie, ogrodowe, plażowe, kawiarniane.

Życzę Państwu i sobie, aby podczas letniego urlopu *parasolki* i *parasole* przede wszystkim stanowiły osłonę od słońca i jak najrzadziej chroniły nas przed ulewnymi deszczami.

Barbara Ellwart